菩提心释

大阿阇黎圣龙树菩萨造

蒋扬仁钦恭译

梵文曰：बोधिचित्तविवरणनाम

藏文译： བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ།

中文译：菩提心释

དཔལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
礼敬吉祥金刚萨埵

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། །ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་སྤངས་པ། །
远离诸实物；蕴界及入处；灭所持能持；
ཆོས་བདག་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་པས། །རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པས། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །
法无我同性，自心本不生，是空之体性。

ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་། །དབུགས་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། །ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བཟླ་བའི་ཕྱིར།
དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྨོན་པའི་རང་བཞིན་བསྐྱེད་ནས།
དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་བཤད་པར་བྱའོ། །
如经所云，如佛薄伽梵及诸大菩萨等发大菩提心，我今亦为诸众生等，未离令远离、未脱令解脱、未息得歇息、未涅盘证涅盘故，从今起乃至无上菩提前，定发菩提心。现行密咒门之众菩萨由此世俗相，发起世俗菩提愿心，且以修习胜义菩提心之力而生果。此故，

将说其性：

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དངོས། །དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་རྣམས་བཏུད་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསྒོམ་པ་ནི། །སྲིད་པ་འཇིག་སྟེ་བདག་གིས་བཤད། །

1. 敬菩提心性，吉祥金刚等[i]；观修菩提心，我说可灭有。

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བདག་དང་ཕུང་སོགས་རྣམ་རིག་གི །རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྒྲིབས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་བཞེད། །

2. 佛说菩提心，不被我及蕴，识妄念等覆，常许空性相。

སྙིང་རྗེས་བརླན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །འབད་པས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན། །ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །

3. 由悲所滋润，此心精进习，大悲诸佛说，常观菩提心。

མུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་གང་བརྟག་པའི། །བདག་དེ་རིགས་པས་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཕུང་པོ་ཀུན་གྱི་ནང་རྣམས་ན། །གང་ཞིག་གནས་ཀྱང་རྙེད་མ་ཡིན། །

4. 外道所设我，依理寻伺时，我于诸蕴中，虽有不能获。

ཕུང་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དེ་རྟག་མིན། །དེ་ཡང་བདག་གི་ངོ་བོ་མིན། །འགའ་ཡང་རྟག་དང་མི་རྟག་གཉིས། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོར་མེད། །

5. 蕴虽有非常，蕴亦非我性，常与无常二，能所依皆无。

བདག་ཅེས་བྱ་དེ་དངོས་མིན་ན། །བྱེད་པོར་ཞེས་བྱར་ག་ལ་རྟག །ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་ལ་འཇུག །

6. 若我非实物，作者岂能常？有法若能在，世伺入诸法。[ii]

གང་ཕྱིར་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པ། །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་དུ་ནི། །རྟག་པའི་དངོས་དེ་མེད་པ་ཉིད། །

7. 是常故造作，非次序非俱。此故内外中，常事物非有。

གལ་ཏེ་ནུས་ན་ཅི་ཕྱིར་ལྟོས། །དེ་ནི་ཅིག་ཅར་དངོས་འབྱིན་འགྱུར། །གང་ཞིག་དངོས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ། །དེ་ནི་རྟག་དང་ནུས་ལྡན་མིན། །

8.　若能[iii]何须待，事物应同生；何法观待他，非常亦非能。

གལ་ཏེ་དངོས་ན་རྟག་མིན་ཏེ།
དངོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐད་ཅིག་ཕྱིར། །གང་ཕྱིར་མི་རྟག་དངོས་པོ་ལ། །བྱེད་པ་པོ་ཉིད་བཀག་
པ་མེད། །

9.　是事物非常，物恒刹那故，故于无常物，不破作者性。

བདག་སོགས་བྲལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ནི། །ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །གཟུང་འཛིན་བློ
་ཡིས་འཇོམས་པར་འགྱུར། །བློ་ཡིས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་འགྱུར། །

10. 离我之世间，蕴与界及处，所执与能执，由识灭诸相。

ཕན་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །གཟུགས་དང་ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་བྱེད་རྣམ་
ཤེས་ཕུང་པོ་ལྔ། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གསུངས། །

11. 承许利益者，对诸声闻众，五蕴如是说：色受想行识。

རྐང་གཉིས་མཆོག་གིས་རྟག་ཏུ་ཡང་། །གཟུགས་ནི་ལྦུ་བ་རྡོས་འདྲར་སྣང་། །ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་
བུར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ཤིང་། །

12. 二足尊常示，色蕴如泡沫，受蕴似水泡，想蕴同眼翳，

འདུ་བྱེད་ཆུ་ཤིང་དང་འདྲ་ལ། །རྣམ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། །ཕུང་པོ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུ། །བྱང
་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གསུངས། །

13. 行蕴似芭蕉，识蕴如幻化，如是示蕴体，为菩萨宣说。

འབྱུང་ཆེན་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོར་རབ་ཏུ་བཤད། །ལྷག་མ་གཟུགས
་མེད་ཉིད་དུ་ནི། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ཕྱིར་ན་གྲུབ། །

14. 广说色之蕴，四大之体性，余法于无色，无故则不生。

དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གཟུགས་སོགས།
ཁམས་རྣམས་གང་བཤད་དེ་དག་ཉིད། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་གཟུང་བ་དང་། །འཛིན་པར་ཡང་
ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

15. 彼等应当知，所示眼色等，界等与处等，所执及能执。

གཟུགས་རྡུལ་མེད་གཞན་དབང་པོ་མེད། །བྱེད་པོའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་མེད། །སྐྱེད་པ་པོ་དང་
སྐྱེད་པ་དག །ཡང་དག་སྐྱེད་པར་རིགས་མ་ཡིན། །
16. 无色尘无根，定无作者根。生者及所生，真实生非理。

གཟུགས་རྡུལ་དབང་ཤེས་སྐྱེད་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་དབང་པོ་ལ་འདས་ཡིན། །འདུས་པས་དེ་རྣམ
ས་སྐྱེད་བྱེད་ན། །ཚོགས་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །
17. 尘不生根识，根识已离根，若聚能生彼，聚体亦不许。

ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རྡུལ་ཕྲན་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མཐོང་། །གང་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་བརྟ
གས་ན། །དེ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་ཇི་ལྟར་འཐད། །
18. 由向分解故，可见尘亦解，若依支而观，微尘岂合理？

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་རྣམ་གཅིག་ལ། །ཐ་དད་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཡིད་འོང་གཟུགས་ནི་ག
ང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་གཞན་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར། །
19. 外境单一相，将由异识取，一切悦意色，于彼成相异。

བུད་མེད་གཟུགས་ནི་གཅིག་པུ་ལ། །རོ་དང་འདོད་བྱ་བཟའ་བྱ་ཞེས། །ཀུན་ཏུ་ཆགས་ཅན་ཁྱི་
རྣམས་བཞིན། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །
20. 于同一女身，妄执有三相：尸所欲与食，遍行贪犬等。

དོན་མཚུངས་པ་ཡིས་དོན་བྱེད་པ། །རྨི་ལམ་གནོད་པ་བཞིན་མིན་ནམ། །རྨི་ལམ་སད་པའི་ག
ནས་སྐབས་ན། །དོན་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད། །
21. 同境起作用，不似梦害乎？离梦作醒时，作用无区别。

གཟུང་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ། །རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་ཐ་དད
་པར། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་འགའ་ཡང་མེད། །
22. 所执能执性，一切识所现，迥异于心识，外境皆非有。

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ནི། །ཕྱི་དོན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད། །རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་སྣང་བ་འདི། །
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བར་འགྱུར། །
23. 此故实物性，外境相皆无，识见各别相，皆现色法相。

ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་སེམས་རྨོངས་པས། །སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་དྲི་ཟ་ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལྟ
ར། །དེ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་སྣང་བ་ཡིན། །
24. 士夫心愚故，见幻及阳焰，及干闼婆城，如是见色等。

བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན། །སེམས་ཙམ་པ་
ལ་གནས་ནས་ནི། །སྐལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡང་སྤོང་། །
25. 为除我执故，宣说蕴界等，凡持唯识论，胜士破其论。

རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྨྲ་བ་ལ། །སྣ་ཚོགས་འདི་ནི་སེམས་སུ་གྲུབ། །རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གང་
ཞེ་ན། །ད་ནི་དེ་ཉིད་བཤད་བྱ་སྟེ། །
26. 说唯识宗义，众相由心生。何谓心之性？彼乃如是说：

འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པས་བསྟན་པ་གང་མཛད་དེ། །བྱིས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྐྲག་པ་ནི། །སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། །
27. 所有皆唯识，能仁宣示义，为断愚稚惧，说已非本意。

ཀུན་བཏགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ནི། །སྟོང་ཉིད་བདག་
ཉིད་གཅིག་པུ་ཡི། །ངོ་བོ་སེམས་ལ་བརྟག་པ་ཡིན། །
28. 遍计依他起，圆成实此性，唯一空性体，此性于心观。

ཐེག་ཆེན་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ལ་བདག་མེད་མཉམ་པ་ཉིད། །སེམས་ནི་གདོད་
ནས་མ་སྐྱེས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བསྡུས་གསུངས། །
29. 大乘欢喜性，法无我同性，心非原始生，能仁作略说。

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས། །རང་གི་སེམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ཏེ། །གནས་ཡོངས་གྱུར་
ནས་དག་པའི་སེམས། །སོ་སོ་རང་རིག་སྤྱོད་ཡུལ་བརྗོད། །
30. 诸瑜伽行者，随自心所转，圆满已净心，说此自证境。

འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་མེད། །མ་འོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་མིན། །གནས་ཕྱིར་ནས་ནི་ཡོངས་གྱུར
་པ། ད་ལྟར་བ་ལ་ག་ལ་ཡོད། །
31. 过去皆非有，未来不能得，住故成圆满，云何有现在？

ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མིན། །ཇི་ལྟར་སྣང་དེ་དེ་ལྟར་མིན། །རྣམ་ཤེས་བདག་མེད་ངོ་བོ་སྟེ། །རྟེ
ན་གཞན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། །

32. 是有非所见，是所见非有。心识无我性，余依识非有。

ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྕགས་ནི་མྱུར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མི
ན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །

33. 如近磁石故，铁片皆近住，于此识非有，见似有心识。

དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་
བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པའང་འཛིན་པར་བྱེད། །

34. 同理阿赖耶，非实见似实，何时有来去，尔时取有生。

ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་རྟེན་ནས་ནི་གཡོ་བ་ཡིན། །

35. 如同海中木，离心亦晃动，如是阿赖耶，依身而转动。

ལུས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་ཡོངས་རྟོག་ན། །དེ་ཡི་སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད།
།ཅི་འདྲ་ཞེས་བྱར་བརྗོད་པར་གྱིས། །

36. 若遍执此义：无身则无识。汝应释何为，彼之别自证？

སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད་བརྗོད་པས། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །འདི་དེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ
ར་ནི། །ནུས་མིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །

37. 诠释自证故，许彼乃实物，做如是诠释，我说亦不能。

རང་ལ་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་འཁྲུལ་པ་མེད
་པར་ནི། །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །

38. 如己之定解，为他决定故，应恒离谬处，极趣博士位。

ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །
རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། །

39. 识证所知故，无所知无识。如是何不许，无所知能知？

སེམས་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་པ་སྟེ། །མིང་ལས་གཞན་དུ་འགའ་ཡང་མེད། །མིང་ཙམ་དུ་ནི་རྣམ་
རིག་བལྟ། །མིང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །
40. 心乃唯名也，除名无有余，见识于唯名，名亦无自性。

ནང་ངམ་དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་ལམ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀའི་བར་དག་ཏུ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམ
ས་མ་རྙེད། །དེ་ཕྱིར་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་སེམས། །
41. 内相或外相，或于内外间，诸佛不获识，故识乃幻性。

ཁ་དོག་དབྱིབས་ཀྱི་དབྱེ་བའམ། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའམ། །སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མ་ནིང་
སོགས། །ངོ་བོ་སེམས་ནི་གནས་པ་མིན། །
42. 形色之分支，所执及能取，男女阴阳等，彼性不住识。

མདོར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །གཟིགས་པར་མ་གྱུར་གཟིགས་མི་འགྱུར། །རང་བཞིན་
མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། །ཇི་ལྟ་བུར་ནི་གཟིགས་པར་འགྱུར། །
43. 总言诸胜者，离见不成见，无性之自性，如何能观见？

དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཡིན། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །གང་དུ་རྣམ་རྟོག་སྣང་གྱུར་
པ། །དེར་ནི་སྟོང་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། །
44. 谓实即妄念，无念即空性；于何现妄念，于此怎有空？

རྟོག་བྱ་རྟོག་བྱེད་རྣམ་པའི་སེམས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟིགས། །གང་ན་རྟོག་
བྱ་རྟོག་བྱེད་ཡོད། །དེར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡོད་མ་ཡིན། །
45. 诸佛皆不见，分别及其境，何处有其二，于此无菩提。

མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད། །ཡོངས་གྱུར་མ་ཡིན་ངག་ལམ་བྲལ། །མཁའ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་གཉིས་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །
46. 无性亦无生，离有离言喻，虚空菩提心，菩提无二性。

བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་བཞུགས་པའི། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། །བརྩེར་ལྡན་ཀུན་
གྱིས་དུས་གསུམ་དུ། །སྟོང་པ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མཁྱེན། །
47. 住于菩提藏，大王胜觉悟，慈者于三时，证空同虚空。

དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཞི་ཞིང་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར། །གཞི་མེད་སྲིད་པ་འཇིག་བྱེད་པའི། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒོམ། །

48. 此故诸法基，息矣如幻化，无基则灭有，此空应恒观！

སྐྱེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། །བདག་མེད་ཅེས་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད། །བདག་ཉིད་དམན་པར་གང་སྒོམ་པ། །དེ་དེ་བསྒོམ་པར་བྱེད་པ་མིན། །

49. 无生以及空，无我皆空性。若观劣体性，彼离空性观。

དགེ་དང་མི་དགེའི་རྣམ་རྟོག་གི །རྒྱུན་ཆད་པ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྟོང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་གཞན། །དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་མི་བཞེད། །

50. 善恶之妄念，其续之断相，空性诸佛说，除此不许空。

སེམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། །གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །དེ་དག་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་བསྒོམ་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

51. 心离所缘境，安住虚空性，彼等空性观，许为虚空观。

སྟོང་ཉིད་སེང་གེའི་སྒྲ་ཡིས་ནི།
སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྲག་པར་མཛད། །གང་དང་གང་དུ་དེ་དག་ཞུགས། །དེ་དང་དེར་ནི་སྟོང་ཉིད་འགྱུར། །

52. 空性狮子吼，震慑一切说，彼于何处住，一切皆空性。

གང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ། །དེ་ཡི་དེ་ནི་རྟག་མ་ཡིན། །སེམས་ནི་མི་རྟག་ཉིད་ཡིན་ན། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཇི་ལྟར་འགལ། །

53. 心识刹那性，刹那识非常；若心是无常，与空有何违？

མདོར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་ནི་མི་རྟག་ཉིད་བཞེད་ན། །དེ་དག་སེམས་ནི་སྟོང་ཉིད་དུ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མི་བཞེད་འགྱུར། །

54. 总言诸佛等，许心无常故，为何彼不许，心皆是空性？

ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སེམས་ཀྱི་ནི། །རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་བརྗོད་པ་མིན། །

55. 从始心识之，自性未曾有，不说事自性，次说无自性。

དེ་སྐད་བརྗོད་ན་སེམས་ཀྱིས་ནི། །བདག་གི་གནས་པ་སྤངས་པ་ཡིན། །རང་གི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པ། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་མ་ཡིན། །

56. 心若许此义，应断住于我，离己之自性，即诸法非法。

ཇི་ལྟར་བུ་རམ་མངར་བ་དང་། །མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཚ་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །

57. 如蔗是甘味，如火性是炙，如是一切法，应许无自性。

སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ། །འགའ་ཞིག་ཆད་པར་སྨྲ་བ་མིན། །དེས་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་། །འགའ་ཞིག་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

58. 说空即为性，非是断有说，此故亦不属，堕常之有说。

མ་རིག་ནས་བརྒྱམས་རྒ་ཤིའི་བར། །མཐར་ཐུག་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི། །བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི། །ཁོ་བོ་རྨི་ལམ་སྒྱུ་འཕྲུར་འདོད། །

59. 无明至老死，最终十二支，依缘而起故，我说如梦幻。

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འཁོར་ལོ་འདི། །སྲིད་པའི་ལམ་དུ་འཁོར་བ་སྟེ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་གང་། །ལས་འབྲས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་མེད། །

60. 十二支轮回，轮回于有道，离此不承许，众生行业果。

ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས། །བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྣང་གྱུར་པ། །དེ་ལ་དེ་ནི་འཕོ་མིན་ཏེ། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡང་མེད། །

61. 如依明境照，能现容貌影，影非移于镜，无镜亦无影。

དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར། །སྲིད་པ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། །འཕོ་བ་མེད་པར་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟག་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། །

62. 同理蕴结生，转生他不移，诸学者应当，恒决定此义。

མདོར་ན་སྟོང་པའི་ཆོས་ལས་ནི། །ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །བྱེད་པོ་ལས་འབྲས་
ལོངས་སྤྱོད་སོགས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་རྒྱལ་བས་བསྟན། །
63. 总言由空法，诸法于空生，行者业果报，胜者示世俗。

ཇི་ལྟར་རྔ་ཡི་སྒྲ་དང་ནི། །དེ་བཞིན་མྱུ་གུ་ཚོགས་པས་སྐྱེད། །ཕྱི་ཡི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། །རྨི་ལམ་སྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་འདོད། །
64. 如同鼓钟声，如由聚生苗，外相之缘起，许如同梦幻。

ཆོས་རྣམས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། །ནམ་ཡང་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
ས་པས། །དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས། །
65. 诸法由因生，将成无止尽。因由因而空，知此即无生。

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་མེད་པར། །སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །མདོར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་
འདིར། ཆོས་ཀུན་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །
66. 诸法皆不生，是空性遍说。总言诸五蕴，此谓诸法义。

དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཤད་པ་ན། །ཀུན་རྫོབ་རྒྱུན་ནི་འཆད་མི་འགྱུར། །ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད
་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །
67. 若实说彼性，莫断世俗续，迥异于世俗，彼性不能得。

ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ནར་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པ
འི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་ཇི་བཞིན་ནོ། །
68. 世俗即空性，空性仅世俗，无此定无彼，如有为无常。

ཀུན་རྫོབ་ཉོན་མོངས་ལས་ལས་བྱུང་། །ལས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །སེམས་ནི་བག་ཆ
གས་དག་གིས་བསགས། །བག་ཆགས་བྲལ་ན་བདེ་བ་སྟེ། །
69. 业生世俗惑，业由心所生，心由习气集，离习气则安。

བདེ་བའི་སེམས་ནི་ཞི་བ་ཉིད། །སེམས་ཞི་བ་ནི་རྨོངས་མི་འགྱུར། །རྨོངས་མེད་དེ་ཉིད་རྟོགས་
པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་གྲོལ་འཐོབ་འགྱུར། །
70. 安则心能静，心静则不愚，不愚则能证，证此得解脱。

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མ
ཆོག་དེ་ཉིད་དང་། །སྟོང་པ་ཉིད་དུའང་བཤད་པ་ཡིན། །

71. 真如真实边，无相与胜义，殊胜菩提心，亦说为空性。

གང་དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དྲུག་སྲིད་པའི་བཙོན་ར
ར་ནི། །རྨོངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །

72. 未通达空性，彼非解脱器，六道轮回狱，痴者堕轮回。

དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བསྒོམ་བྱས་ནས། །གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཆགས
་པའི་བློ། །འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད། །

73. 如是空性义，瑜伽者观故，贪求他利心，决定生无疑！

གང་དག་ཕ་དང་མ་དང་ནི། །གཉེན་བཤེས་གྱུར་པས་བདག་ལ་སྐྱོན། །ཕན་པ་བྱས་པར་འགྱུ
ར་པ་ཡི།

།སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་ནི། །བྱས་པ་གཟོ་བར་འགྱུར་བར་བྱ། །

74. 父母与亲友，于我具昔恩，故于彼众生，今应报其恩。

སྲིད་པའི་བཙོན་རར་སེམས་ཅན་ནི། །ཉོན་མོངས་མེ་ཡིས་གདུངས་རྣམས་ལ། །བདག་གིས་སྡུ
ག་བསྔལ་འབྱིན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདེ་བ་སྦྱིན་པར་རིགས། །

75. 众生住有狱，因惑火而苦，如我曾施苦，理应施诸乐。

འཇིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཡི། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བུ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ
་ཕན་པ་དང་། །གནོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

76. 世间善恶趣，悦与不悦果，皆由利众生，或损众生起。

སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་བླ་མེད་རྙེད་གྱུར་ན། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ལོངས
་སྤྱོད་གང་། །ཚངས་དང་དབང་པོ་དྲག་པོ་དང་། །

77. 依众生可得，佛位无上果，天人之受用，成梵天权猛。

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བས་བསྟེན་དེ་དག །སེམས་ཅན་ཕན་པ་ཙམ་ཞིག་གིས། །མ་དྲངས་པ་ནི་འགྲོ
་གསུམ་འདིར། །འགའ་ཡང་མེད་ལ་མཚར་ཅི་ཡོད། །

78. 护世故依彼，仅利众不引[iv]，三界无引者，彼等有何奇。

སེམས་དམྱལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་སུ། །སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པ་དུ་མའི་དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས
་ཀྱིས་མྱོང་བ་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གནོད་ལས་བྱུང་། །
79. 心于三恶趣，种种实苦相，众生一切受，皆由损他生。

བཀྲེས་སྐོམ་ཕན་ཚུན་བརྡེག་པ་དང་། །གཟིར་བ་ཡི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཉིད།
བཟློག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟད་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་གནོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། །
80. 饥渴互斗争，折磨之苦恼，无量难遮止，皆属损他果。

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །བདེ་འགྲོ་དང་ནི་ངན་འགྲོ་དང་། །སེམས་ཅན་ད
ག་གི་རྣམ་པར་སྨིན། །ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །
81. 诸佛与菩萨，善趣及恶趣，众生之异熟，应知有二性。

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་བརྟེན་བྱ་ཞིང་། །རང་གི་ལུས་བཞིན་བསྲུང་བར་བྱ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ
་ཆགས་བྲལ་བ། །དུག་བཞིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ། །
82. 诸事之所依，守护如自身，离贪于有情，应断如舍毒。

ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། །བྱང་ཆུབ་དམན་པ་ཐོབ་མིན་ནམ། །སེམས་ཅན་ཡོངས
་སུ་མ་དོར་བས། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །
83. 声闻断贪故，莫非劣菩提？不舍诸有情，故得佛菩提。

དེ་ལྟར་ཕན་དང་མི་ཕན་པའི། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི། །དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་
ཀྱང་ནི། །རང་དོན་ཆགས་ཤིང་ཇི་ལྟར་གནས། །
84. 既已说如是，利害及其果，彼岂能每刻，贪己行自利？

སྙིང་རྗེ་བརྟན་པའི་རྩ་བ་ཅན། །བྱང་སེམས་མྱུ་གུ་ལས་བྱུང་བའི། །གཞན་དོན་གཅིག་འབྲས་
བྱང་ཆུབ་ནི། །རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད། །
85. 由悲坚根本，生菩提心苗，利他果菩提，诸佛子观修。

གང་ཞིག་བསྒོམས་པས་བརྟན་པ་ནི། །གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བྲེད་ནས། །བསམ་གཏན་བ
དེ་བ་དོར་ནས་ཀྱང་། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། །

86. 观故令坚定，畏惧他受苦，灭除禅定乐，且进无间狱。

འདི་ནི་ངོ་མཚར་འདི་བསྔགས་འོས། །འདི་ནི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལུས་དང་། །ནོར་རྣམས་སྦྱིན་པ་ངོ་མཚར་མིན། །

87. 赞此妙奇有，此乃尊圣道；彼等舍自身，施财等无奇。

ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་གང་། །དེ་ནི་ངོ་མཚར་བས་ངོ་མཚར། །རྨད་བྱུང་བས་ཀྱང་རྨད་དུ་བྱུང་། །

88. 已知诸法空，宣示业及果，稀奇妙稀奇，奇有胜奇有。

སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པའི་བསམ་པ་ཅན། །དེ་དག་སྲིད་པ་འདམ་སྐྱེས་ཀྱང་། །དེ་བྱུང་ཉེས་པས་མ་གོས་པ། །ཆུ་ཡི་པདྨའི་འདབ་མ་བཞིན། །

89. 具救有情心，彼虽生于泥，却不染众秽，如同水莲办。

ཀུན་ཏུ་བཟང་སོགས་རྒྱལ་བའི་སྲས། །སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་ནི། །ཉོན་མོངས་བུད་ཤིང་བསྲེགས་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟའང་སྙིང་རྗེས་བརླན་གྱུར་ཅིང་། །

90. 普贤等佛子，空性智慧火，虽燃烦恼木，却由悲滋润。

སྙིང་རྗེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །གཤེགས་དང་བལྟམས་དང་རོལ་པ་དང་། །ཁབ་ནས་འབྱུང་དང་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད། །བྱང་ཆུབ་ཆེ་དང་བདུད་སྡེ་བཅོམ། །

91. 悲心所转故，来去与生戏，王室及苦行，驱魔大菩提。

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་གྱིས་བཞུགས་པར་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་མྱ་ངན་འདས། །འདས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

92. 转动说法轮，众神殷祈请，以及佛示现，安住涅盘相。

ཚངས་དང་དབང་པོ་ཁྱབ་འཇུག་དང་། །དྲག་སོགས་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་བྱས་ནས། །འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་སྤྱོར་བ་ཡིས། །ཐུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་གར་མཛད། །

93. 梵天遍行天，化身威猛色，调伏众生行，悲性作舞演。

སྲིད་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོ་རྣམས་ལ། །ངལ་བསོའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེ། །འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡང་། །གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་མིན། །

94. 于厌三界者，为彼之憩息，大乘生二慧，却说其非胜。

ཇི་སྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བསྐུལ། །དེ་སྲིད་ཡེ་ཤེས་ལུས་དངོས་ཅན། །ཏིང་འཛིན་མྱོས་པར་
བརྒྱལ་གྱུར་པའི། །ཉན་ཐོས་དེ་དག་གནས་པར་འགྱུར། །

95. 乃至佛未请，彼具智慧身，迷定而不醒，声闻住其地。

བསྐུལ་ན་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཆགས་གྱུར་ཅིང་། །བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

96. 劝已依众身，贪着有情利，集聚二资粮，成就佛菩提。

གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །བག་ཆགས་ས་བོན་བརྗོད་པ་ཡིན། །ས་བོན་དེ་དངོས་
ཚོགས་པ་ཡིས། །སྲིད་པའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །

97. 具二习气故，习气谓种子，种子与缘聚，则生三界苗。

འཇིག་རྟེན་མགོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་བསམ་དབང་རྗེས་འགྲོ་རྣམས། །འཇིག
་རྟེན་དུ་ནི་ཐབས་མང་པོས། །རྣམ་པ་མང་པོ་ཐ་དད་འགྱུར། །

98. 随顺有情意，世间怙主示，世间多方便，多相皆为异。

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་དབྱེ་བ་དང་། །ལ་ལར་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཐ་དད་བསྟན་པར་ཡི
ན་ཡང་ནི། །སྟོང་དང་གཉིས་མེད་ཐ་དད་མིན། །

99. 某法深广类，某法具二相，虽说相异性，空无二非异。

གཟུངས་རྣམས་དང་ནི་ས་རྣམས་དང་། །སངས་རྒྱས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གང་དག །དེ་དག་བྱང་ཆུབ
་སེམས་ཀྱི་ཆར། །ཀུན་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། །

100. 咒地等功德，佛陀到彼岸，菩提心所现，遍智如是说。

ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་རྟག་པར་ནི། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པ། །སྟོང་ཉིད་རྩོད་པར་སྨྲ་རྣ
མས་ལ། །ཆད་པའི་རྩོད་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །

101. 以三门恒观，如是利有情，诤论空性者，非诤断有论。

འཁོར་བ་མྱ་ངན་འདས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་མི་གནས་པས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས
་ཀྱིས་ནི། །མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་འདིར་བཤད། །

102. 大士不应住，轮回涅盘中。此故佛称此，无住之涅盘。

སྙིང་རྗེ་རོ་གཅིག་བསོད་ནམས་འགྱུར། །སྟོང་ཉིད་རོ་ནི་མཆོག་གྱུར་པ། །བདག་དང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་དོན་དུ། །གང་འཐུང་དེ་དག་རྒྱལ་སྲས་ཡིན། །

103. 悲味成福德，空味乃最胜，为求自他利，饮此即佛子。

དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་འདུད། །སྲིད་པ་གསུམ་ན་རྟག་མཆོད་འོས། །སངས་རྒྱས་གདུང་ནི་འཚོབ་དོན་དུ། །འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པ་དེ་དག་བཞུགས། །

104. 诸事皆敬此，三界应恒供，为续佛法脉，彼等大士在。

བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་ཐེག་ཆེན་པོ། །མཆོག་ནི་ཡིན་པར་བཤད་པ་སྟེ། །མཉམ་པར་བཞག་པས་འབད་པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །

105. 说此菩提心，大乘之最胜。以根本定勤，故发菩提心。

རང་དང་གཞན་དོན་སྒྲུབ་དོན་དུ། །སྲིད་ན་ཐབས་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྔར་ཐབས་མ་གཟིགས། །

106. 二利之方便，除此菩提心，三界无余法，昔佛未曾见。

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་གྱིས་ནི། །བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་གང་ཐོབ་པ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་ནི། །ནམ་མཁའ་གང་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག །

107. 仅发菩提心，故得诸福蕴，其福若有形，胜过遍虚空。

སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་ཙམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཕུང་པོ་ནི། །རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་བགྲང་མི་དཔོད། །

108. 谁若仅观修，刹那菩提心，此之福德蕴，佛亦不能数。

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་རིན་ཆེན་སེམས། །འདི་ནི་ནོར་མཆོག་གཅིག་པུ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་བདུད་སོགས་ཆོམ་རྐུན་གྱིས། །གནོད་མིན་འཕྲོག་པར་བྱ་བ་མིན། །

109. 离恼珍贵心，唯一最胜宝，烦恼贼等魔，不能盗或损。

ཇི་ལྟར་འཁོར་བར་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་ནི། །མི་གཡོ་དེ་ལྟར་བློ་ཉིད་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཞོལ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ། །
110. 轮回中诸佛，菩萨所发愿，不动心坚定，勤持菩提心。

ངོ་མཚར་གྱིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་གིས། །ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འབད་ཀྱི། །དེ་རྗེས་ཀུན་བཟང་སྤྱོད་པ་ནི། །རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །
111. 汝等应精进，前述胜奇心，此后普贤行，自身能了知。

རྒྱལ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྟོད་བྱས་པའི། །བསོད་ནམས་མཚུངས་མེད་དེང་དུ་བདག་གིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ།
།དེ་ཡིས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་གློང་ནང་དུ་ནུབ་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྐང་གཉིས་དབང་པོས་བསྟན་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་ཤོག །
112. 胜佛称扬菩提胜心今赞故，无边福德今日自身所获得，
愿此沉沦三界苦海诸众生，能随二足尊圣所示道遵行。

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་གུ་ཧྱ་ཀ་ར་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་དང་།
ལོ་ཙཱ་བ་རབ་ཞི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་ཞུས་པ།
སླད་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀན་ཀ་ཝརྨ་དང་།
བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།
印度和尚古伽嘎那西里巴扎，大译师极息亲师初译此论。后由印度和尚嘎那嘎哇吗，藏译师巴噶日称扬校订此论。

此论「菩提心赞」因第十六句偈颂文，形成两种不同版本。
蒋扬仁钦于 2017 年 12 月 26 日北印达兰萨拉，圆满第三版修订。

---

[i] 根据此文的不同批注，该同音词有两种不同写法。一、རྣམས།（等）。二、བརྣམས།（持）。按照后者，应译为：「吉祥金刚持」。
[ii] 根据此文的不同批注，该同音词有两种不同写法。一、 འཇིག་རྟེན་ན་ནི་དཔྱོད་ལ་འཇུག 世伺入诸法（如果有法——我——是存在的话，世间对事物的伺察将能相应诸法的真实性。）。二、 འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱོད་ལ་འཇུག 世行入诸法。（如果有法——我——是存在的话，世间对事物的诠释行为将能相应诸法的真实性。）
[iii] 「能」谓以自性力能生其果之义。

[iv] 从轮回牵引至解脱之义。仅依世间神，虽能获得少许利益，但彼等不能从轮回牵引我等至解脱，如是引者需脱三界。